

Er vores jul overhovedet
en “gammel jul”?
(1 af 3)

Hvilke tanker og billeder dukker frem i bevidstheden, når vi hører ordet “jul”. Det afhænger naturligvis af, hvem vi er. Børn vil sikkert råbe “jubiiii” ved tanken om julegaverne. Voksne vil måske udbryde “åh nej” ved tanken om stress og jag og de næsten rituelle problemer med økonomien. Men bortset fra denne spontane reaktion, vil de fleste nok først og fremmest tænke på julemænd, julepynt, juletræ, duften af gran og julebag, masser af dejlig mad og drikke – og naturligvis det allervigtigste: julegaverne. Muligvis går en sporadisk tanke til begivenheden i Betlehem – til det nyfødte Jesusbarn i krybben. Muligvis.

I en julesang, der handler om julens voldsomme trængsel og alarm, synger vi: “... rør dog ikke ved min gamle jul”. Jeg må hellere advare. Det har jeg faktisk tænkt mig at gøre i denne artikel. Spørgsmålet er, om vores jul overhovedet er en “gammel jul”. Alt i menneskelivet – også gamle traditioner – har altid udviklet sig og forandret sig, og undervejs forsvinder den oprindelige betydning ofte i fortidens tåger, fordi vi gradvis fokuserer mere og mere på de ydre og uvæsentlige ritualer, mens den indre og væsentlige mening med højtiden glider i baggrunden.

Maria-Jesus-Moder
Den materialistiske jul

I en af Alice A. Baileys bøger, “Nationernes Skæbne”, kan vi læse en kontant vurdering af denne udviklingsproces. Det er ikke Alice A. Baileys egne ord, for de stammer fra hendes mester Djwhal Khul. Han siger:

“... ned gennem tiderne er julen blevet fejret som en fest for en ny begyndelse for bedre menneskelige kontakter og lykkeligere relationer mellem familiemedlemmer og på samfundsplan. Alligevel, ligesom kirkerne er forfaldet til en dybt materialistisk præsentation af kristendommen, således er den enkelte juledag, som ville have glædet Kristi hjerte, degenereret til et orgie af ødselhed, erhvervelse af ting og sager og betragtes nu som en periode, der er “god for handel”. Vi er derfor nødt til at minde os selv om, at når en hvilken som helst fase af livsinspireret religion fortolkes helt materialistisk, når en civilisation og kultur mister sin sans for åndelige værdier og kun acceptere det materielle, så har den udtjent sit formål og må forsvinde, og det i livets og udviklingens interesse. Budskabet om Kristi fødsel lyder evigt nyt, men bliver i dag ikke forstået. Vægten vil derfor skifte fra Betlehem til Jerusalem i løbet af Vandbærerens tidsalder og fra den nyfødte frelser til den opstandne Kristus. Fiskenes tidsalder har set lysets opstandelse, og Kristus er det evige symbol på begge.”

Julens åndelige betydning er i dag ufattelig for de fleste. De mennesker, der stadig har et religiøst element i julefesten, fejrer det fysiske Jesus-barns fødsel i krybben, og det gøres så bundet af kirkens dogmer og trossætninger, at det ikke går op for os, hvad der var hensigten med Kristus-princippets fødsel i hjertets krybberum.

JULENS ÅNDELIGE BETYDNING (2 af 3)

Et hurtigt kig i bakspejlet

Naturvidenskaben har lært det moderne menneske ensidigt at rette sit fokus mod den ydre fysiske verden. Den har skabt et materialistisk verdensbillede. Men spørger vi åndsvidenskaben, hører vi, at menneskelivet drejer sig om udvikling af bevidstheden. Derfor må vi også forsøge at forstå den kulturelle udvikling ud fra de bevidsthedsmæssige ændringer i historien.

Hvis vi vurderer en kultur ud fra, hvor bevidstheden er fokuseret, vil vi se, at vi billedligt har befundet os på en nedadgående bue i uendelig lang tid. Menneskeheden har bevæget sig fra åndelighed mod større stofflighed. Fra en oplevelse af enhed med alt mod en oplevelse af adskilthed fra alt. Inderne (og i en overgangsperiode i den persiske kultur) oplevede mennesket den indre, åndelig verden som mere virkelig end den ydre, fysiske. Det fysiske liv var "maya" (uvirkeligt). Denne livsholdning møder vi den dag i dag i Indien. Og sådan har det været indtil sent i den egyptiske civilisation, for det var reelt først her, man begyndte at holde af den fysiske verden. Ifølge åndsvidenskaben strækker denne kulturperiode sig fra kulminationen af den persiske periode til kulminationen af den egyptiske.

Det åndelige og det fysiske opleves som lige virkeligt

I denne lange udviklingsperiode befandt menneskeheden sig stadig symbolsk på en nedadgående bue, hvor bevidstheden eller det åndelige grundlag flyttede sig stadig længere dæk fra åndeliggørelse. Det åndelige og det fysiske opleves efterhånden som lige virkelige. Det urpersiske filosofisk-religiøse system bygger eksempelvis på modsætningen mellem lysets princip og mørkets princip – eller modsætningen mellem Ormusd (lysauræen) og Ahriman (mørket). Og egypterne demonstrerede modsætningen ved hjælp af Osiris (lyset) og hans broder Seth (skyggen). Man erkendte imidlertid, at lys og mørke er hinandens forudsætninger. Det fysiske blev derfor ikke længere opfattet som uvirkeligt (maya), men som en opgave ... noget man måtte forholde sig til.

I de efterfølgende perioder blev magtpolitik, erobringer, besiddelser og begær gradvis vigtigere end åndelige livsværdier. Mennesket var ved at miste forbindelsen med den åndelige verden, ganske enkelt fordi man fokuserede stadig mere på fysiske liv. Man holdt simpelthen mere og mere af livet i den fysiske verden. Åndelig kontakt gennem de indviede og mysterielæren

Forbindelsen til de indre verdener måtte i højere grad skabes ved hjælp af indviede, indvielserne og mysteriekolerne, som vi navnlig kender den fra det gamle Egypten og Grækenland. I den græsk-romerske tid var menneskeheden mere og mere optaget af livet i materien. Kejsere blev betragtet som "guder" uafhængig af deres adfærd og tydelige mangel på indsigt. Rigdom, besiddelser, magt, fester, tilfredsstillelse af begær var livets mål og mening. Den fysiske tilværelse var efterhånden blevet den eneste virkelige.

Denne udvikling havde en hensigt, for menneskeheden skulle udvikle selvbevidsthed gennem egoisme. I Romerriget opfandt man noget nyt og væsentligt. For første gang oplevede mennesket sig selv som "borger" – det vil sige som et selvstændigt individ adskilt fra folkesjælen. I Romerriget blev mennesket gradvis bevidst om sig selv som en personlighed. Perioden varer frem til ca. 1400 e.Kr.

Når menneskets bevidsthed (?) er rettet mod materien, må mestrene kontakte os der, hvor vi er. Når mennesket identificerer sig med personligheden, må vi kontaktes i form af en person – en "menneskesøn". Derfor trådte verdenslæreren, Jesus (?) Kristus, frem i netop denne periode for at vise vejen til overvindelse af menneskets fortabelse i materien.

Du er din egen ypperstepræst

Menneskeheden befinder sig for tiden i en relativ gudløs periode, men vi er på vej til at genvinde forbindelsen

med den åndelige verden. Men denne gang sker det ikke ved hjælp af mestre, indviede, hierofanter, guruer eller præster ligesom i de gamle mysteriesamfund. Nu sker det ved egen indsats gennem kontakt med vores indre mester – vores indre Kristus – vores egen sjæl. Alle de erfaringer, vi har gjort i inkarnationerne i tidligere kulturperioder, hvor det åndelige var mere virkeligt end det fysiske, er lagret i sjælen. I nutiden vender erkendelserne tilbage som erindringer. Vi genkender det ikke direkte, for det åndelige er nu udtrykt i materialistisk form. Derfor arbejder vi nu igen med at fokusere på livet i formen nøjagtig som neofyterne i det gamle Egypten, men vi gør det på et højere niveau ... vi er vores egen ypperstepræst.

JULENS ÅNDELIGE BETYDNING (3 af 3)

De gamle kulturer kontra nutiden

Når vi i nutiden kan lære af de gamle kulturer, skyldes det, at det enkelte individ igen søger sin sande identitet i den basale kosmiske oprindelse – ligesom dengang. Det åndelige og det fysiske er ligesom dengang lige virkeligt. Vi er ved at bevæge os væk fra den opfattelse, at Gud er udenfor os og adskilt fra os... at vi aldrig kan blive ét med Gud. I de gamle kulturer oplevede man Gud som både immanent og transcendent. Gud var både i det enkelte menneske og udenfor. Det er det samme, vi hører i åndsvidenskaben i dag. “Gud er alt, og Gud er i alt”, lyder det esoteriske budskab.

Statuerne var ikke guder

Men i de gamle kulturer var menneskets selvbevidsthed kun i sin vorden. Eksempelvis følte en egypter sig ikke som et enkeltindivid, men var først og fremmest en del af sit folk. Det samme gjaldt grækerne (f.eks. spartanere og athenere) og delvis romerne. Det var de indviede, der indførte mennesket i naturens og dermed Guds lovmæssigheder. Det fysiske er det guddommeliges ydre manifestation. Guderne flyttede derfor ind i materien – for eksempel i gudestatuerne.

Men guderne blev ikke tabt i statuerne. Guderne blev ikke til sten eller materie, som mange forskere fejlagtigt tror. Statuerne repræsenterede det guddommelige i formen. De gav det formløse form. Igennem det fysiske ses det åndelige.

I nutiden er vi fokuseret i formen, men vi er også ved at lære at se bag formen – at se livet i formen. Symbolsk er vi nu på den opadgående bue, hvor vi bevæger os væk fra separatisme tilbage mod enhed. Det åndelige og det fysiske bliver igen lige vigtigt. Men vi skal et skridt videre. Vi skal udtrykke vores egen åndelige individualitet i den objektive verden. Vi skal lade os lede af vores egen indre mester – sjælen.

I fremtiden vil menneskeheden fortsætte sit arbejde på den opadgående bue, men vi vil ikke vende tilbage til en oplevelse af, at det åndelige er vigtigere end det fysiske på samme måde som i de første kulturperioder. Fremtiden bliver en syntese af det fysiske og det åndelige, for ånd og stof er to sider af samme sag. Gud er alt, og Gud er i alt!

Saturnalierne

Udviklingsrejsen går fra lys til mørke og tilbage igen. Principperne i denne cykliske virkelighed præsenteres for os i lille målestok i dagsrytmen og i større i årsrytmen. I dag fejrer vi lysets impuls den 24. december – juleaften. I de gamle visdomstraditioner fejrede man vintersolhvervet den 21. december. Princippet er det samme.

Normalt hører vi, at når vi fejrer julen i december som lysets fest, er det et levn fra den romerske vinterfest “saturnalierne”. Denne fest fejrede romerne den 19. december, og den markerede enden på et år og begyndelsen på et nyt. Julius Cæsar ændrede imidlertid datoen til den 17. december, men fejrede til gengæld begivenheden i hele syv dage – altså frem til den 24. december.

Saturnalierne var snarere ildens end lysets fest, og i den anledning dekorerede romerne hjemmene med stedsegrønne grene, lys og kulørte lamper. De gav hinanden gaver, og de spiste søde sager. I festugen var det tilladt at lave sjov med hinanden, og det var en meget anvendt spøg at bytte roller, sådan at herre blev tjener og omvendt. Man skulle også være gode ved hinanden, og derfor blev ingen forbrydere henrettet – i hvert fald ikke i den uge.